

PRIMER INTERDISCIPLINARNEGA TEMATSKEGA SKLOPA
(AKTUALNI) OKOLJSKI PROBLEMI IN IZZIVI TR (v lokalnem okolju)

Skupni ID cilj:

Tisti krovni skupni cilj, ki interdisciplinarno opredeli, kar želimo z ITS pri dijakih razviti oz. z njimi doseči in je dijakom smiselno, jih pritegne k raziskovanju in se jim zdi povezan z njihovim življenjem.

Preučiti in uzavestiti okoljske probleme naše občine v povezavi z globalnim poročilom o podnebnih spremembah in **predvideti ukrepe** (z okoljskega, družbenega in ekonomskega vidika) za lokalne okoljske probleme

Ključno/raziskovalno vprašanje

Vprašanje, s kateri vstopimo v ITS, ki si ga zastavimo na začetku in je provokativno, motivacijsko, aktualno, akcijsko, avtentično, kreativno, sproži razmišljanje in dijake pritegne, nagovori.

Kako lahko trajnostno delujemo v našem lokalnem okolju?

Kaj lahko v naši občini v naslednjih 12 letih naredimo za trajnostni razvoj?

Pričakovani interdisciplinarni rezultati (iz kat. Izhajajo kriteriji) na zaključni avtentični »nalogi«(dokazilu-a za skupni ID cilj)

*Z rezultati/dokazili dijaki pokažejo doseganje skupnega cilja v obliki zaključne avtentične »naloge«. Ne glede na to, ali je ta materializirana (npr. zloženska, pismo bralcem, naprava ...) ali nematerializirana (okrogla miza...) naj bo razvidno, kako bomo s to »nalogo« dosegli ID cilj (npr. pri zloženki/pismu županu-kako posredujejo sporočilo, ga argumentirajo) Končni rezultat ni to, kar »primeš«/»vidiš«, ampak, kaj s tem NAREDIJO!
(Podlaga za zbiranje in prikaz rezultatov je lahko tudi izpolnjen »delovni zvezek«, portfolijo ali kak drug način reflektiranja in zbiranja dokazil)*

Zloženska za ozaveščanje občanov, **okrogla miza (DOKAZILI)** ...: pojasni problematiko v vseh razsežnostih problema, ilustrira s prepričljivimi primeri in podpre z relevantnimi podatki, upošteva različne vidike (etični, okoljski, ekon.), smiselno poveže, kritično presodi najbolj problematične prakse v lokalnem okolju ter poda razdelane izvirne predloge (PRIČAKOVANI REZULTATI).

Vključeni predmeti: Geografija 40, biologija 40 ur, sociologija 25 ur.

V ITS se povezujejo predmeti, ki smiselno prispevajo k interdisciplinarnemu cilju in ki vsi skupaj bolje prispevajo k odgovoru na ključno vprašanje kot bi vsak zase. Raziščemo, kje v UN imamo vključene cilje, ki so smiselno povezani s to tematiko; tudi če niso direktno povezani z ID ciljem, poiščemo tiste cilje svojega predmeta, ki prispevajo k ID cilju oz. so z njim (vsaj posredno) povezani.

Splošni cilji vključenih predmetov:

Odsevajo »veliko ideja mojega predmeta«: kar je najpomembnejše, kar bodo dijaki dobili od mojega predmeta/odnesli v življenje v zvezi s tem ID ciljem; kar jim bo ostalo v trajnem spominu kot prispevek mojega predmeta h krovni ID temi.

Biologija:

Dijaki razvijajo sposobnosti za uporabo biološkega znanja pri reševanju problemov v zvezi s trajnostno rabo naravnih virov, ohranjanjem biotske pestrosti in kakovostnega okolja ter s tem povezanih možnosti za nadaljnji razvoj človeške družbe na krajevni, državni in svetovni ravni (sposobnost za aktivno državljanstvo);

Geografija:

Razumejo probleme varstva geografskega okolja ter se zavedajo pomena človeka kot preoblikovalca geografskega okolja in prizadevanj družb za vzdrževanje ravnovesja med človekovimi hotenji in naravo;

Sociologija

Razvijajo občutljivost za zaznavanje družbenih vprašanj, procesov in pojavov ter sposobnosti kritičnega, na znanju utemeljenega odnosa do družbenega delovanja (na primeru presoje priložnosti in tveganja sodobnega sveta na okoljskih izzivih).

VSEBINSKI SKLOPI (lahko si sledijo časovno, lahko pa so časovno in izvedbeno prepleteni) in vključitev predmetov

1. KONCEPT TR

- Spoznajo koncept in bistvo TR.
- Razumejo, da razreševanje okoljskih problemov ni le tehnološka, temveč tudi etična, sociološka in ekonomska kategorija

CILJI BIOLOGIJE ki prispevajo k 1.vs sklopu- prepis iz UN	CILJI GEOGRAFIJE ki prispevajo k 1.vs sklopu- prepis iz UN	CILJI SOCIOLOGIJE ki prispevajo k 1.vs.s.-prepis UN
Ovrednotijo nujnost načrtovanja trajnostnega razvoja, rabe obnovljivih naravnih virov in sonaravnega ter trajnostnega gospodarjenja z ekosistemi;	Spoznajo koncept in bistvo trajnostnega razvoja in njegovih sestavin (okolje, prostor, vrednote prostora, gospodarstvo, razvoj človeške družbe).	Razumejo vpliv družbene neenakosti na različne vidike življenja.
Razvijajo ozaveščenost o nujnosti TR in tem, da biološka znanost lahko prispeva k blaginji človeštva, trajnostni rabi naravnih virov, ohranjanju narave in k zagotavljanju ustreznih razmer za preživetje in nadaljnji razvoj človeške družbe na krajevni, državni in svetovni ravni.	Razvijajo zavest o reševanju lokalnih, regionalnih in svetovnih problemov po načelih trajnostnega razvoja in načelih Svetovne deklaracije o človekovih pravicah;	Razumejo vzroke in različne razlage revščine in socialne izključenosti in pomen socialne države.
Prepoznajo in kritično ovrednotiti spremembe v živih sistemih zaradi človekovih vplivov (na primer spremembe v zgradbi in delovanju živih sistemov, spreminjanje podnebnih razmer, povečanje učinka tople grede), sklepati o možnih posledicah teh sprememb in kritično ovrednotiti ukrepe;	Privzemajo skrb za uravnoteženo rabo prostora ter za ohranjanje kakovosti naravnega in družbenega okolja za prihodnje generacije (trajnostni razvoj);	Razumejo, da je odločanje v družbi povezano z močjo in oblastjo.in analizirajo odnos med birokracijo in demokracijo.

2. DEJAVNIKI IN KOMPLEKSNOŠT OKOLJSKIH PROBLEMOV

- Se zavedajo kompleksnosti okoljskih problemov, razumejo kje vse se kažejo vplivi človeka na okolje.

3. PODROČJA OKOLJSKIH PROBLEMOV (npr. pitna voda, zrak, tla, energetski viri, biotska pestrost, način življenja, ekosistemske storitve, podnebne spremembe, druge razsežnosti, ...)

- Preučujejo področja okoljskih problemov in vpliv podnebnih sprememb nanje.

4. MOŽNOSTI IN PRILOŽNOSTI ZA DELOVANJE V SKLADU Z NAČELI TR

- Se zavedo pomena delovanja v skladu z načeli TR, raziščejo možnosti v svojem okolju in pripravijo načrt ozaveščanja

SKUPNA UČNA PRIPRAVA/SCENARIJ ZA ITS

Dejavnosti za učni proces izhajajo iz ciljev in so usmerjene v pričakovane rezultate (izhodišče za kriterije) opredeljene z glagolom/glagolnikom. Dejavnosti predstavljajo pot po kateri bodo dijaki dosegli cilje ITS in končni pričakovani rezultat, ki bo razviden iz končnega dokazila/zaključne avtentične naloge. Izberemo toliko in take učne cilje in iz njih izhajajoče dejavnosti, ki smiselno podpirajo ITS (ne katerekoli / ne presplošne / ne preveč / ne vse)

<p>OPIŠNI KRITERIJI/ PRIČAKOVANI REZULTATI (sprotni in končni)</p>	<p>DEJAVNOSTI /UČNA IZKUŠNJA (z DOKAZILI – avtentičnimi nalogami), ki vodi do PRIČAKOV. REZULTATOV</p> <p>Podpora: npr. spiski glagolov</p>	<p>SKUPNI CILJI ITS (v levem stolpcu »prevedeni« v pričakovane rezultate/kriterije, ki se izkazujejo v dokazilih)</p>	<p>PREDMETNI OPERATIVNI CILJI - biologija</p>	<p>PREDMETNI OPERATIVNI CILJI - geografija</p>	<p>PREDMETNI OPERATIVNI CILJI – sociologija</p>
<p>-ugotovijo primere -razložijo primere -nakažejo rešitve in -argumentirajo</p>	<p>Ogled in analiza filma o podnebnih spremembah 3h Opomba: dejavnosti v tem stolpcu se še podrobneje razgradi-»učna priprava« ali učni list* (spodaj) Npr. s pomočjo uč. lista* spremljajo film in naredijo kot dokazilo analizo-polemičen članek</p>	<p>Spoznajo koncept in bistvo TR. Razumejo, da razreševanje okoljskih problemov ni le tehnološka, temveč tudi etična, sociološka in ekonomska kategorija. Se zavedajo kompleksnosti okoljskih problemov, razumejo kje vse se kažejo vplivi človeka na okolje. Preučujejo področja okoljskih problemov in vpliv podnebnih sprememb nanje.</p>	<p>Razumejo, kako nastane učinek tople grede in da učinek tople grede omogoča življenje na Zemlji, povečan učinek tople grede, ki je tudi posledica človekove dejavnosti, pa vodi v velike podnebne spremembe;</p>	<p>Razumejo in vrednotijo vplive podnebja na gospodarstvo in človekove vsakdanje dejavnosti. Razumejo povezanost povečanih izpustov toplogrednih plinov s strani človeka z nenadnimi podnebnimi spremembami.</p>	<p>Razumejo vpliv družbene neenakosti na različne vidike življenja. Povežejo vpliv globalizacije in ekološke krize. Se ovejo problemov moderne urbanizacije</p>

	Delo z viri 3h	Se zavedajo kompleksnosti okoljskih problemov, razumejo kje vse se kažejo vplivi človeka na okolje. Preučujejo področja okoljskih problemov in vpliv podnebnih sprememb nanje.	S pomočjo različnih virov raziščejo in ovrednotijo posledice izkoriščanja naravnih virov in poročajo o svojih spoznanjih Razumejo, da je človeštvo povsem odvisno od delovanja ekosistemov;	Primerjajo vire za klimatske podatke za dve različni obdobji in naredijo zaključke (npr. višina padavin in temp. v Slo. v obdobju 1961-1990 in 1981-2010).	Razumejo vzroke in različne razlage revščine in socialne izključenosti in pomen socialne države.
	Izvedba pogovora z uglednim strokovnjakom 3h	Razumejo, da razreševanje okoljskih problemov ni le tehnološka, temveč tudi etična, sociološka in ekonomska kategorija. Se zavedajo kompleksnosti okoljskih problemov, razumejo kje vse se kažejo vplivi človeka na okolje. Preučujejo področja okoljskih problemov in vpliv podnebnih sprememb nanje	<i>Opomba: ta dejavnost se timsko izvede pri 2 predmetih (najprej zaporedno 1 h pri vsakem posebej-delo z viri)</i>	Razumejo predvidevanja bodočih podnebnih sprememb in vlogo človeka pri tem. Spoznajo in razumejo naravne nesreče v povezavi s posledicami podnebnih sprememb ter rabo prostora. Razumejo povezanost različnih možnosti podnebnih sprememb z naravnimi viri za preživetje.	Razumejo vpliv družbene neenakosti na različne vidike življenja
	Terenska opazovanja in meritve, anketiran 16 h na bio in geo	Se zavedajo kompleksnosti okoljskih problemov, razumejo kje vse se kažejo vplivi človeka na okolje. Preučujejo področja okoljskih problemov		Dijaki merijo daljše časovno obdobje temperature na dveh različnih mestih (odprto, naravno okolje in v naselju), analizirajo podatke in predstavijo ugotovitve.	
	Predstavitve s terena 2h	Predstavijo ...		Predstavijo ...	
	Izdelava modela biološke čistilne naprave 8 h		Op.: ta dejavnost se izvaja samo pri 1 predmetu		
	Debata pro et contra 4h				Razumejo globalizacijo kot protisloven proces in ovrednotijo različne poglede
	Primerjanje besedil 2h				Razumejo, da je odločanje v družbi povezano z močjo.
	Eksp. d. 4h				

<p>-predstavi podatke -izpostavi več vidikov -poveže -kritično presodi prakse -poda predloge</p>	<p>ZAKLJUČNI AVTENTIČNI DEJAVNOSTI/DOKAZILI 1) Priprava zloženke 6h 2) Ozaveščevalna akcija v lokalnem okolju, okrogla miza 12 h</p>	<p>Se zavedo pomena delovanja v skladu z načeli TR, raziščejo možnosti v svojem okolju in pripravijo načrt ozaveščanja na lokalni ravni</p>			
	<p>Ostanek 35 h je namenjen poglobitvi pri predmetih</p>				

***Primer vprašanj oz. navodil za delovni list oz. učno izkušnjo ogleda in analize filma (s pomočjo preglednice z glagoli):**

Opazuj A, B, C ...

Primerjaj kako se razlikuje A od B

K kakšen vzorec opaziš?

Kakšne dokaze imaš za to?

S čim si to pojasnjuješ

Kaj lahko iz tega sklepaš za ...?

Kdaj pa to ne drži?

Kako je to povezano z ...

Kaj iz tega sledi ...

H kakšnim dilemam to vodi ...

Kje vidiš možne rešitve ...

OPISNI KRITERIJI (KRITERIJI Z OPISNIKI)

Kriteriji so pričakovani rezultati, **opisniki** opisujejo različne stopnje KAKOVOSTI rezultatov.

I.KONČNI KRITERIJI (lahko so tudi podlaga ocenjevanju)

izhajajo iz skupnih interdisciplinarnih ciljev oz. so pričakovani rezultati na končnem interdisciplinarnem dokazilu/nalogi:

Cilji ITS:

Preučiti in **uzavestiti** okoljske probleme naše občine v povezavi z globalnim poročilom o podnebnih spremembah
predvideti ukrepe (z okoljskega, družbenega in ekonomskega vidika) za lokalne okoljske probleme

Pričakovani rezultati/končni kriteriji na KONČNEM DOKAZILU/AVTENTIČNI NALOGI (ZLOŽENKA IN OKROGLA MIZA):

- Uporabi ustrezne vire in pridobi ključne relevantne podatke.
- Uporablja raznoliko strokovno korektno terminologijo
- Obvlada postopke za raziskovalno in terensko delo.
- Pojasni problematiko v vseh razsežnostih problema. Ilustrira s prepričljivimi primeri in podpre z relevantnimi podatki.
- Upošteva različne vidike (etični, okoljski, ekon), smiselno poveže.
- Kritično presodi najbolj problematične prakse v lokalnem okolju.
- Poda razdelane izvorne predloge, nakaže realistične rešitve in jih prepričljivo utemelji pred publiko (okrogla miza, zloženska...)

II.SPROTNI/ETAPNI/ PROCESNI KRITERIJI (za spremljanje procesa in presojo napredka)

izhajajo iz interdisciplinarnih ciljev posameznih vsebinskih sklopov in/ali vmesnih ciljev (vezanih npr. na vire, teren...) oz. so vmesni pričakovani rezultati na vmesnih dokazilih/nalogah (npr. analiza filma kot vmesno dokazilo):

Pričakovani rezultati/sprotni kriteriji pri VMESNEM DOKAZILU/NALOGI (ANALIZA FILMA-POLEMIČNI ČLANEK):

- Ugotovi primere
- Jih razloži s pomočjo pridobljenih informacij iz filma, virov in predavanj
- Nakaže rešitve in jih argumentira

PRIMERI KRITERIJEV Z OPISNIKI:

I. Končni kriteriji (za končna dokazila / naloge oz. za ocenjevanje končnih pričakovanih rezultatov):

Skrozi izbrane dejavnosti (predvsem tiste, ki so končni rezultat) sledimo izkazovanje **skupnega interdisciplinarnega cilja** oz. pričakovanih rezultatov (zajamemo vsebinske, procesne in proceduralna znanja ter veščine in kompetence); to je holistični zapis kriterijev

ID cilj ITS: Preučevati aktualne okoljske probleme, ozavestiti se za pomen in predvideti ukrepe TR (z okoljskega, družbenega in ekonomskega vidika) za lokalni okoljski problem.

KRITERIJ/I (za spremljanje in/ali ocenjevanje) <i>Izpeljan iz ID ciljev – uporabljen ob različnih dejavnostih in za različne rezultate</i>	(OPISNIK ZA MINIMALNI DOSEŽEK-za ocenjevanje)	OPISNIK ZA MAKSIMALNI DOSEŽEK (za učence)
<p>PREUČEVANJE OKOLJSKE PROBLEMATIKE: uporaba virov in raziskovalnih postopkov, uporaba terminologije in konceptov, pojasnjevanje, ilustriranje s primeri, upoštevanje različnih vidikov</p> <p>OZAVEŠČANJE ZA POMEN TR:</p> <p>Kritično ovrednotenje praks</p> <p>PREDVIDEVANJE UKREPOV:</p> <p>Poda predloge in rešitve</p>	<p>Minimalno potrebno število podatkov pridobi iz relevantnih, a skopih virov in uporabi nekatere najnujnejše strokovne termine.</p> <p>Zna v grobem izvesti najbolj nujne postopke za raziskovalno in terensko delo, še potrebuje pomoč.</p> <p>Opozori na nekaj pomembnih vidikov problematike in navede v šoli obravnavane primere.</p> <p>Izpostavi predvsem 1 od 3 vidikov ali pa vse 3 zelo površinsko/šablonsko.</p> <p>Izpostavi vsaj 1 (vsem poznano) problematično prakso v lokalnem okolju in jo opiše.</p> <p>Opiše manjše število že znanih predlogov ali rešitev.</p>	<p>Uporabi ustrezne vire in pridobi ključne relevantne podatke.</p> <p>Uporablja raznoliko strokovno korektno terminologijo</p> <p>Obvlada postopke za raziskovalno in terensko delo.</p> <p>Pojasni problematiko v vseh razsežnostih problema. Ilustrira s prepričljivimi primeri in podpre z relevantnimi podatki.</p> <p>Upošteva različne vidike (etični, okoljski, ekon), smiselno poveže.</p> <p>Kritično presodi najbolj problematične prakse v lokalnem okolju, tudi manj opazne.</p> <p>Poda razdelane izvirne predloge, nakaže realistične rešitve in jih prepričljivo utemelji.</p>

II. Sprotni/etapni kriterije (za vmesne faze, za sprotno presojo vmesnih pričakovanih rezultatov na dokazilih:

Skozi izbrane dejavnosti in/oz. njihove pričakovane rezultate (spodaj obarvane rdeče-tiste, za katere se odločimo, da jih bomo sprotno spremljali po kriterijih-praviloma NE OCENJEVALI) sledimo, kako se dosega etapne interdisciplinarne cilje oz. cilje različnih vsebinskih sklopov. Zadnji 2 dejavnosti-odebeljeni- sta končni, zato so k njima pripisani kriteriji končni (lahko podlaga za OCENJEVANJE).

DEJAVNOSTI	(INTERDISCIPLINARNI CILJI VSEB. SKLOPOV)	KRITERIJI Z OPISNIKI- OPTIMALNI	MINIM.
Ogled filma na tematiko podnebnih sprememb	<ul style="list-style-type: none">• Preučujejo področja okoljskih problemov in vpliv podnebnih sprememb nanje	Iz ogleda filma pripravi analizo, v kateri: - ugotovi primere, - jih razloži s pomočjo znanja in virov, - nakaže rešitve - in jih argumentira	
Delo z viri	<ul style="list-style-type: none">• Preučujejo področja okoljskih problemov in vpliv podnebnih sprememb nanje.		
Izvedba pogovora z uglednim strokovnjakom	<ul style="list-style-type: none">• Spoznajo koncept in bistvo TR.• Razumejo, da razreševanje okoljskih problemov ni le tehnološka, temveč tudi etična, sociološka in ekonomska kategorija.• Se zavedajo kompleksnosti okoljskih problemov, razumejo kje vse se kažejo vplivi človeka na okolje		
Terenska opazovanja in meritve, anketiranje - veščine	<ul style="list-style-type: none">• Preučujejo področja okoljskih problemov in vpliv podnebnih sprememb nanje.	Obvlada postopke za raziskovalno in terensko delo in uporablja raznoliko strokovno korektno terminologijo	

opazovanja, merjenja, anketiranja			
Predstavitve s terenskih opazovanj - predstavitev	<ul style="list-style-type: none"> • Preučujejo področja okoljskih problemov in vpliv podnebnih sprememb nanje. 	Pojasni problematiko v vseh razsežnostih problema. Ilustrira s prepričljivimi primeri in podpre z relevantnimi podatki.	
Izdelava modela biološke čistilne naprave -	<ul style="list-style-type: none"> • Preučujejo področja okoljskih problemov in vpliv podnebnih sprememb nanje. • Raziščejo možnosti v svojem okolju in pripravijo načrt za model čistilne naprave. 	Iz modela je razvidno, da se zaveda okoljskih problemov in da je zmožen načrtovati in izpeljati preproste tehnološke rešitve.	
Debata pro et contra	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznajo koncept in bistvo TR. • Razumejo, da razreševanje okoljskih problemov ni le tehnološka, temveč tudi etična, soc in ekon kategorija. • Se zavedajo kompleksnosti okoljskih problemov, razumejo kje vse se kažejo vplivi človeka na okolje 	Iz debate je razvidno, da: pозна ... razume ... in se zaveda ... (npr. pojasni problematiko v vseh razsežnostih problema, ilustrira s prepričljivimi primeri in podpre z relevantnimi podatki, upošteva različne vidike, smiselno poveže, kritično presodi najbolj problematične prakse v lokalnem okolju, poda predloge...)	
Primerjanje besedil	<ul style="list-style-type: none"> • Preučujejo področja okoljskih problemov in vpliv podnebnih sprememb nanje 		
Eksperim. delo	<ul style="list-style-type: none"> • Preučujejo področja okoljskih problemov in vpliv podnebnih sprememb nanje 		

<p>Priprava zloženke</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznajo koncept in bistvo TR. • Razumejo, da razreševanje okoljskih problemov ni le tehnološka, temveč tudi etična, soc in ekon kategorija. • Se zavedajo kompleksnosti ok problemov, razumejo kje vse se kažejo vplivi • Se zavedo pomena delovanja v skladu z načeli TR, raziščejo možnosti v svojem okolju in pripravijo načrt ozaveščanja na ravni lokalne skupnosti. 	<p>Iz zloženke je razvidno, da: pozna ... razume ... se zaveda ... (npr. pojasni problematiko v vseh razsežnostih problema, ilustrira s prepričljivimi primeri in podpre z relevantnimi podatki, upošteva različne vidike, smiselno poveže, kritično presodi najbolj problematične prakse v lokalnem okolju, poda predloge...)</p>	
<p>Ozaveščevalna akcija v lokalnem okolju, okrogla miza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Se zavedajo kompleksnosti okoljskih problemov, razumejo kje vse se kažejo vplivi človeka na okolje • Se zavedo pomena delovanja v skladu z načeli TR, raziščejo možnosti v svojem okolju in pripravijo načrt ozaveščanja na ravni lokalne skupnosti. 	<p>Iz načrtovanja in izvedbe akcije je razvidno, da: pozna ... razume ... se zaveda ... (npr. pojasni problematiko v vseh razsežnostih problema, ilustrira s prepričljivimi primeri in podpre z relevantnimi podatki, upošteva različne vidike, smiselno poveže, kritično presodi najbolj problematične prakse v lokalnem okolju, poda predloge...)</p>	

III. EKONOMIČNA VARIANTA-»PRENOSLJIVI« TAKSONOMSKI OPISNI KRITERIJI za obkljukavanje ali točkovanje (od 0-3)

Opisniki za optimalni dosežek:

- pojasni problematiko v vseh razsežnostih problema,
- ilustrira s prepričljivimi in izvirnimi/svojimi primeri
- podpre z relevantnimi podatki
- upošteva različne vidike
- smiselno poveže
- kritično presodi/ovrednoti ... plus Wigginsovi kriteriji razumevanja!

»Prenosljivi« kriteriji za področja: procesiranje vsebine, delo z viri, predstavitve

	PRIČAK. REZ. (področja)	Minimalni dosežek	Maksimalni dosežek
PROCESIRANJE VSEBINE	<p><i>Pojasnjevanje, uporaba na primerih utemeljevanje, primerjanje, povezovanje, kritična presoja ...</i></p> <p><i>Uporaba strokovne terminologije.</i></p>	<p>Ponovi razlago. Navede X število že obdelanih/znanih primerov. Poda osnovno utemeljitev. Upošteva 1(2) vidik(a) Pozna osnove terminologije.</p>	<p>Pojasni v vseh razsežnostih problema. Ilustrira s prepričljivimi primeri, ki jih sam poišče. Povezuje ... Utemelji upošteva različnih vidikov Kritično presodi ... Poda predloge, nakaže rešitve ... Ustrezno uporabi raznoliko strokovno korektno terminologijo.</p>

<p>DELO Z VIRI</p>	<p><i>Raznolikost izbora</i> <i>Ustreznost izbora</i> <i>Ustreznost uporabe</i> <i>Korektnost citiranja</i> <i>(Navajanje virov)</i></p>	<p>Izbrano minimalno št. temeljnih virov. Izbrano minimalno št. ustreznih virov. Viri so mestoma ustrezno uporabljeni – podpirajo izvajanje. Zametki citiranja ...</p>	<p>Uporabljeno je veliko različnih vrst virov. Izbrani so temeljni in dodatni, podporni viri. Viri učinkovito podpirajo izvajanje. Citiranje je korektno. Navedena vsa literatura.</p>
---------------------------	--	---	--

<p>VIZUALNA PREDSTAVITEV</p> <p>Kako predstavitev podpira sporočilnost predstavljenega</p>	<p><i>Sporočilnost</i></p>	<p>Bistvo (sporočila) je nakazano. Izdelek ima nakazano strukturo in osnovno preglednost.</p>	<p>Bistvo (sporočila) je jasno posredovano. Izdelek je strukturiran in pregleden.</p>
---	----------------------------	--	--

<p>GOVORNA PREDSTAVITEV /ZAGOVOR</p> <p>Kako govorni komentar/nastop/zagovor podpira to, kar se predstavlja</p>	<p><i>Sporočilnost</i></p>	<p>Bistvo je nakazano.</p> <p>Struktura je nakazana.</p> <p>Raba jezika zadostuje za to, da je moč razbrati osnovno sporočilo.</p> <p>Vključeni posamezni elementi podpore.</p>	<p>Bistvo je jasno posredovano.</p> <p>Struktura zagovora (učinkovito) podpira sporočilnost.</p> <p>Raba jezika (celovito) podpira sporočilnost in razumljivost.</p> <p>Uporaba podpore prispeva k razumljivosti in nazornosti sporočila.</p>
--	----------------------------	---	---

V gornjem primeru je pokrito področje procesiranja vsebine (ki pokaže, kako zna učenec vsebine »misliti«) in področje predstavljanja (ki pokaže, kako zna to, kako vsebine misli, tudi predstaviti – vizualno in/ali govorno). Pri tem je kot samostojno področje upoštevano še delo z viri. Z vsemi tremi področji smo pokrili večino razdrobljenih podpodročij in kriterijev. Namerno smo področja in kriterije »izčistili«, zracionalizirali oz. »oklestili (raznih pleonazmov, kot npr. ko se v istem kriteriju mešajo sporočilnost, preglednost in vsebina), ogibamo pa se tudi mešanju nivojev, npr. dijakovega »znanja« in učinka na poslušalce).

Pripravila: Rutar Ilc, Z. v projektu ITS, povzeto po priročniku Ugotavljanje kompleksnih dosežkov, ZŠ, 2012